

CURRÍCULUM

MESS

LCA

PRIMEIRO ESO
SEGUNDO ESO

XUNTA DE GALICIA

CONSELLERÍA DE CULTURA, EDUCACIÓN
E ORDENACIÓN UNIVERSITARIA

Mobilidade Escolar Sostible e Segura

Introdución

A mobilidade é un acto asociado á natureza humana que acontece diariamente nos desprazamentos con distintos motivos (estudo, traballo, lecer, deporte, xogo, compras...), en interacción cos elementos e as persoas do contorno. A construción do espazo público é un factor condicionante da nosa mobilidade, que no caso da mobilidade infantil afecta gravemente non só a través da sinistralidade viaria senón tamén a través do atraso na adquisición de habilidades relacionadas coa autonomía e co coñecemento do medio físico e humano en que vive o alumnado. A configuración do espazo público (xestionada baixo os principios de convivencia, habitabilidade, sustentabilidade e accesibilidade) relaciónase tamén cos condicionantes da saúde, que actúan como factor de saúde e benestar, sobre todo nos tramos de idade límite (os máis baixos e os máis altos). Por todo isto, cómpre abordar a materia partindo da análise da configuración do espazo público para analizar os usos que facemos del, as funcións que lle outorgamos e os colectivos que priorizamos para poder concluír se se trata dun espazo público democratizado.

Ademais, para analizar os nosos patróns de mobilidade cómpre considerar tamén a influencia dos hábitos e dos estilos de vida (o exercicio da individualidade, a protección do ambiente, os ritmos de vida, a escolla de fórmulas de vida máis sustentables...). Un uso racional dos recursos de que dispoñemos implicaría repensar os patróns imperantes baseados na primacía do vehículo particular e potenciar os desprazamentos máis sustentables (modos de desprazamento colectivo e modos non motorizados), que favorezan o respecto polo ambiente e polo coidado da nosa saúde (menos contaminación e máis actividade física serían os beneficios inmediatos). Disto dedúcese a necesidade de abordar a materia desde un punto de vista cívico que poña o foco no respecto polas normas de convivencia no uso do espazo público por parte de toda a cidadanía. Cómpre garantir a presenza e a seguridade de todas as persoas no exercicio dos seus desprazamentos e usos no espazo de todos, asegurando o respecto polas normas de mobilidade a prol da seguridade desde unha especial preocupación polos colectivos máis vulnerables no uso da vía pública (nenos, maiores, ciclistas e persoas con mobilidade reducida).

O obxectivo principal desta materia é formar o alumnado en todos os aspectos relacionados coa mobilidade fundamentándoa nos principios de benestar, convivencia, seguridade, eficiencia, igualdade e corresponsabilidade. Está intimamente ligada á competencia social e cívica (CSC), por ser a mobilidade un dereito de toda a cidadanía e un exemplo de expresión da convivencia nun espazo compartido e mais da adopción de hábitos de vida saudables. Relaciónase tamén coa conciencia e expresión cultural (CCEC) pois inculca o respecto polos recursos patrimoniais e paisaxísticos e incorpora a recuperación de espazos públicos por medio da dignificación artística e do coidado e mantemento da rúa. Para o tratamento da materia na aula, e ao abeiro do desenvolvemento do sentido da iniciativa e espírito emprendedor (CSIEE) suxírese a realización dun proxecto que permita observar, analizar e intervir sobre os patróns de mobilidade na comunidade en que se vive, facendo que o alumnado desenvolva o espírito crítico a través do cuestionamento dos patróns dominantes e dos desequilibrios producidos polo sistema actual, exemplificados fundamentalmente na alta taxa de sinistralidade de determinados colectivos, na predominancia dos vehículos na ocupación do espazo público e no aumento exponencial do gasto enerxético e da contaminación. Durante a elaboración do proxecto aplicaranse técnicas de análise de problemas e de toma de decisións, puntos fortes da competencia matemática, científica e tecnolóxica (CMCCT), utilizando distintas fontes de información e apoiándose nas TIC (competencia dixital, CD), cunha metodoloxía de traballo en equipo, respectando as opinións de todas as persoas participantes e avaliando e compartindo os resultados coa comunidade educativa (comunicación lingüística, CCL; aprender a aprender, CAA).

O primeiro bloque, Proxecto de mobilidade, é un bloque instrumental. Contribúe á aprendizaxe da metodoloxía baseada en proxectos. Propón a elaboración dun proxecto de mobilidade que o alumnado debe realizar ao longo do curso e expón distintas ferramentas (incluíndo as TIC) de toma de decisións e análise de problemas para desenvolvelo de xeito colaborativo. A idea é que as actividades se integren nunha metodoloxía de traballo en equipo que a través dun diario, e un portfolio de evidencias achegadas polo alumnado, constrúa un proxecto ao remate do curso. Esta proposta pódese modelizar como de aprendizaxe-servizo xa que o alumnado é quen de analizar o seu contorno, denunciar os desequilibrios detectados e de achegar ideas para melloralo. Supón un proceso de investigación e análise da realidade no cal, partindo dos problemas prácticos, se procede a unha reflexión e actuación sobre a situación co obxecto de melloralo, implicando no proceso as persoas que viven o problema.

O segundo bloque, Espazos para a mobilidade, fornece contidos para coñecer e describir os elementos que conforman os espazos públicos, poñendo o foco nos espazos empregados para os desprazamentos e valorando especialmente os modelos imperantes a través da análise do seu deseño, dos usos e da súa funcionalidade. Tamén se inclúen as fontes de información xeográfica relacionadas coa mobilidade e as infraestruturas, xa que son indispensables para planificar os desprazamentos e coñecer o estado en que se atopan. O traballo con sitios web de referencia e coas aplicacións informáticas e para móbil que empregamos na vida cotiá contribuirán á localización xeográfica e permitirán a recollida de datos necesarios para analizar e comprender a mobilidade.

O terceiro bloque, Principios e roles de mobilidade. Normativa e seguridade, aborda, por unha banda, a temática das normas e os valores éticos que hai arredor da mobilidade sustentable e segura, así como os pasos que cómpre seguir en caso de accidente. Ten como obxectivo que o alumnado considere a importancia de recoñecer o valor da percepción do risco, dos valores cívicos no uso compartido dos espazos públicos, e da necesidade de cumprir as normas para garantir os dereitos de uso de todas as persoas nos seus desprazamentos. A posta en valor das normas de convivencia e da necesidade de adoptar medidas de seguridade pasa necesariamente pola reflexión sobre as causas e as consecuencias dos sinistros viarios, que son o exemplo máis dramático da transgresión destas normas de convivencia. Por último, péchase o currículo cos roles de mobilidade para abordar a temática que tradicionalmente coñecemos como educación viaria, e que nestas idades debe abordarse desde os roles que ten o alumnado destinatario da materia: peóns, ciclistas e viaxeiros/as. A orientación deste bloque é procedemental e ten como obxectivo desenvolver destrezas concretas para actuar de xeito correcto nas devanditas situacións de tránsito. Para o exercicio destas habilidades é preciso poñer o foco na adquisición do sentido e conciencia do risco e mais no coñecemento dos dereitos e obrigas que os atinxen para que poidan moverse no espazo público con pautas de conduta seguras e cívicas.

Finalmente, debemos indicar que se trata dunha proposta curricular baseada na práctica, que pon en valor os individuos e tamén a comunidade a partir da análise de situacións concretas de mobilidade que o alumnado xa experimenta ou que experimentará nun futuro próximo. Por iso é recomendable que se realicen saídas escolares que reforcen o aprendizaxe en colaboración con outras materias, por exemplo Educación Física, que en 1º de ESO ten criterios de avaliación relacionados coas actividades de trail e bicicleta, entre outras.

	Mobilidade Escolar Sostible e Segura (1º/2º curso da ESO)			
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias
Bloque 1. Proxecto de mobilidade				
e f g	B1.1. O concepto de proxecto.	B1.1. Diferenciar que iniciativas e tarefas son proxectos e cales non.	MESS B1.1.1. Recoñece as características principais dun proxecto.	CCL CSIEE
e f g	B1.2. Exemplos de proxectos da vida real en distintos ámbitos, e con distintos alcances. Investigación a través de diversas fontes.	B1.2. Identificar proxectos na vida real en diferentes ámbitos de coñecemento e sectores económicos, con distintos alcances e empregando distintas fontes, en especial relacionados coa mobilidade.	MESS B1.2.1. Identifica a través de distintos medios proxectos na vida real, xa acometidos ou por levar a cabo, de alcance local, rexional, nacional ou internacional, focalizando sobre o ámbito da mobilidade.	CSIEE CD
e f g	B1.3. Análise dun proxecto.	B1.3. Reflexionar e describir para cada proxecto as necesidades que atende, os problemas que resolve ou achegas de valor para a sociedade.	MESS B1.3.1. Identifica e describe as necesidades que cobren ou os problemas que procuran resolver determinados proxectos.	CCL CSIEE CAA
e f g	B1.4. Análise dun proxecto de mobilidade. Espazos, principios, modelos, resultados, colectivos implicados, dificultades e propostas de mellora.	B1.4. Reflexionar e describir para un proxecto de mobilidade os espazos, modelos e principios sobre os que actúa, as fases e produto final, persoas e colectivos implicados, e as dificultades engadindo propostas de mellora.	MESS B1.4.1. Identificar, no caso dos proxectos de mobilidade, os espazos e principios de mobilidade concretos sobre os que actúa o proxecto.	CSIEE CAA
e f g	B1.5. Fases do anteprojecto: a) Análise do contorno. 2) Xeración de ideas con distintas técnicas. B1.6. Selección de propostas de proxectos con distintas técnicas.	B1.5. Detectar problemas ou necesidades no seu contorno relacionadas coa mobilidade e xerar ideas de novas medidas, solucións, bens ou servizos para a súa emenda, atención ou mellora empregando distintas técnicas (chuvia de ideas, análise DAFO, diagramas causa-efecto, análise de causa raíz...).	MESS B1.5.1. Analiza o seu contorno para a detección de problemas, necesidades e melloras posibles no ámbito da mobilidade.	CSIEE CAA
			MESS B1.5.2. Participa na xeración de ideas de proxectos de investigación en equipo orientados ao deseño e elaboración de propostas concretas para a resolución dos problemas e atención das necesidades anteriores, a través de chuva de ideas, análise DAFO, diagramas causa efecto ou análise de causa raíz.	CSIEE CAA
			MESS B1.5.3. Participa na selección das propostas de proxectos de investigación en equipo, mediante distintas técnicas.	CSIEE CAA

	Mobilidade Escolar Sostible e Segura (1º/2º curso da ESO)			
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias
a b c d e f g h	B1.7. Fases do proxecto: formación de equipos; metodoloxía de traballo e ferramentas, definición e distribución de roles e tarefas; inicio da investigación; propostas de resolución do problema / produto / necesidade; presentación en equipo da investigación; publicación de resultados en distintos medios e redes sociais; reflexións finais.	B1.6.1. Desenvolver un proxecto en equipo desde unha proposta viable ata a súa publicación en distintos medios e formatos.	MESS B1.6.1. Participa de xeito colaborativo na formación de equipos e na definición de proxectos.	CSIEE CAA CSC
			MESS B1.6.2. Inicia a investigación, seguindo as tarefas e os roles definidos, e cos recursos e ferramentas establecidos.	CSIEE CAA CSC
			MESS B1.6.3. Elabora e presenta, colaborativamente e co uso das TIC, proposta(s) para a resolución de problemas, para a atención de necesidades ou para a aplicación da mellora do proxecto fundamentándose na investigación da realidade.	CSIEE CD
			MESS B1.6.4. Reflexiona co equipo as leccións aprendidas sobre a mobilidade e sobre os traballos en equipo en proxectos.	CSC CAA
Bloque 2. Espazos para a mobilidade				
a m	B2.1. A ordenación do territorio en Galicia. Espazos protexidos. Patrimonio arquitectónico e natural.	B2.1. Recoñecer os principais tipos de paisaxes e a súa implicación na ordenación do territorio.	MESS B2.1.1. Identifica os distintos tipos de configuración territorial (urbana, periurbana e rural), os seus elementos formais e as súas funcións.	CSC CAA
a h	B2.2. Espazos públicos.	B2.2. Coñecer que se entende por espazo público e os elementos que o determinan.	MESS B2.2.1. Define o espazo público e os elementos que o caracterizan.	CCL CSC

	Mobilidade Escolar Sostible e Segura (1º/2º curso da ESO)			
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias
a h l m	B2.3. Espazos públicos; funcións e usos; elementos de deseño. Intervencións e habitabilidade e humanización. O espazo público como espazo. O espazo público como dereito.	B2.3. Identificar os espazos públicos da súa contorna, as funcións para as que están deseñados e que se lles asigna, e a súa interacción; para valorar a súa idoneidade e detectar posibles intervencións.	MESS B2.3.1. Identifica as funcións e usos dos espazos públicos, en xeral, e da súa contorna, en particular, e os elementos positivos e negativos.	CCL CSC
			MESS B2.3.2. Recoñece os elementos estéticos, ambientais e humanos que debe ter un espazo público e os valores patrimoniais do medio en que vive.	CCEC CSC
			MESS B2.3.3. Mide o uso que fan do espazo público as diferentes persoas usuarias e valora se se responde a todas as demandas.	CCEC CSC CAA
a g h	B2.4. Espazo público e tránsito. Vía pública: definicións, tipoloxía e morfoloxía. Mobilidade escolar.	B2.4. Recoñecer os tipos de vías e valorar a forma de tránsito máis axeitada en cada caso atendendo as necesidades do alumnado.	MESS B2.4.1. Expón a configuración das vías de tránsito no espazo público.	CCL CSC
			MESS B2.4.2. Elabora un itinerario desde un lugar coñecido a outro fóra da súa contorna habitual, describindo o tipo de transporte que se pode empregar, as vías e calcula as magnitudes asociadas (tempo, espazo, custo...).	CMCCT CAA
			MESS B2.4.3. Indaga como se despraza o alumnado para ir ao centro educativo empregando técnicas de investigación social, analiza os resultados e a partir destes elabora itinerarios idóneos.	CMCCT CAA
a c d g h	B2.5. Modelos de mobilidade, características. Influencia da configuración do espazo público na mobilidade. Boas prácticas.	B2.5. Diferenciar distintos patróns de mobilidade e valorar o seu impacto sanitario, económico, social e ambiental, recoñecendo o valor da mobilidade alternativa e as estratexias empregadas para promover mobilidades alternativas (calmado do tráfico, humanización do espazo público, recuperación de espazos...).	MESS B2.5.1. Toma conciencia sobre o impacto dos distintos patróns de mobilidade e propón modelos respectuosos coas persoas e co medio ambiente.	CSC CAA

	Mobilidade Escolar Sostible e Segura (1º/2º curso da ESO)			
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias
			MESS B2.5.2. Valora a mobilidade a pé e en bici como un dereito das persoas que require da nosa participación activa para que se realice de xeito seguro e sostible.	CSC CAA
			MESS B2.5.3. Realiza unha exposición na que faga un balance dos factores que determinan que unha persoa opte por un modo de mobilidade ou outro.	CL CAA
			MESS B2.5.4. Identifica as estratexias de mellora consideradas como boas prácticas e analiza as súas posibilidades de transferencia ao medio en que vive.	CSIEE CAA
e f	B2.6. Sistemas de información xeográfica relacionados coa mobilidade, o tránsito e o deseño de rutas. Motivación dos percorridos peonís.	B2.6. Interpretar fontes de información xeográfica relacionada coa mobilidade e coas infraestruturas e usar as novas ferramentas tecnolóxicas para planificar rutas e deseñar traxectos seguindo criterios relacionados coa morfoloxía urbana (tramas urbanas, trazado dos percorridos, urbanismo arquitectónico...) e valorando os factores que inflúen nas escollas das persoas (humanización, atractivo, frecuenciación, diversidade de usos, barreiras arquitectónicas).	MESS B2.6.1. Interpreta mapas relacionados coa mobilidade, compara distintos traxectos e determina cal é o idóneo explicando os seus criterios.	CSIEE CAA
			MESS B2.6.2. Accede a distintos portais de información para traballar os percorridos, extrae información e analízala.	CCL CD
			MESS B2.6.3. Indaga sobre os factores que inflúen nas escollas das persoas á hora de decidir uns percorridos ou outros.	CAA CSIEE

	Mobilidade Escolar Sostible e Segura (1º/2º curso da ESO)			
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias
Bloque 3. Principios e roles de mobilidade. Normativa e seguridade				
a f	B3.1. Principios fundamentais de mobilidade para o uso da vía pública: seguridade, fluidez, funcionalidade, comodidade, economía e non-contaminación.	B3.1. Coñecer os principios que cómpre seguir como usuarios da vía pública para garantir a mobilidade sustentable, saudable, segura e cívica.	MESS B3.1.1. Coñece os principios fundamentais de mobilidade sustentable, saudable, segura e cívica e indaga sobre como poñelos en práctica.	CSC CAA
a c d	B3.2. Normativa dos espazos públicos relacionada coa mobilidade. Dereitos e deberes das persoas que o usan. Regulación do uso da vía pública.	B3.2. Describir a súa contorna escolar e as zonas públicas. Coñecer as normas, as autoridades e as súas funcións, e saber onde informarse en caso de dúbidas, para desenvolver valores cívicos e hábitos de convivencia e programar accións que impliquen ocupación do espazo público.	MESS B3.2.1. Coñece normas básicas de uso dos espazos públicos e de tránsito do lugar en que reside.	CSC CAA
			MESS B3.2.2. Recoñece a importancia da existencia da normativa para garantir a socialización das normas de convivencia e pon exemplos tirados da vida cotiá.	CSC CAA
			MESS B3.2.3. Deseña unha acción de ocupación da vía pública ao abeiro da normativa vixente.	CAA CSIEE
a g h m	B3.3. Seguridade viaria: sinistralidade, causas, clases, incidencias e consecuencias. Colectivos vulnerables. Percepción do risco. Propostas de mellora.	B3.3. Comprender o significado de sinistralidade viaria, as súas causas e clases, a incidencia que ten no noso contorno, as consecuencias que derivan dela e as medidas de prevención que se poden adoptar para a súa prevención.	MESS B3.3.1. Estuda os elementos que determinan a sinistralidade nas vías e as súas consecuencias, e entende os riscos que poñen en perigo a súa vida e a dos demais.	CSC CAA
			MESS B3.3.2. Entende o sentido das accións reparadoras do dano.	CSC CAA
			MESS B3.3.3. Identifica cunha categorización sinxela as debilidades, as ameazas, as fortalezas e as oportunidades que ofrece o seu territorio para a mobilidade segura, saudable, sustentable e cívica.	CSIEE CAA

	Mobilidade Escolar Sostible e Segura (1º/2º curso da ESO)			
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias
			MESS B3.3.4. Realiza unha campaña de concienciación dentro da súa comunidade para denunciar as malas prácticas nos desprazamentos e no uso que se fai da vía pública.	CSIEE CAA
			MESS B3.3.5. Establece percorridos e traxectos nun plano sinxelo do lugar en que vive e valora os traxectos.	CSIEE CAA
a g m	B3.4. O concepto de atención, concentración e distracción. Diferenza entre distracción e transgresión. Consecuencias das distraccións. Elementos que afectan o nivel de atención.	B3.4. Identificar os elementos, factores e actitudes que provocan as distraccións (teléfono móbil, auriculares, aparellos táctiles, consumo de alcol e drogas, tabaco, sono, cansazo, preocupacións...), investigar e analizar datos sobre sinistralidade e valorar a responsabilidade persoal.	MESS B3.4.1. Percibe o risco que implica o uso de distractores en situacións de mobilidade.	CAA
			MESS B3.4.2. Experimenta os efectos e as consecuencias que supón para a atención o feito de simultanear varias accións.	CSC
			MESS B3.4.3. Coñece os efectos do cansazo, do sono e do consumo de alcol e doutras drogas na saúde e como afectan a diminución da atención.	CSC
			MESS B3.4.4. Valora a responsabilidade persoal na incidencia dos factores de transgresión (alcol, drogas) fronte á incidencia doutras causas de distracción (sono, cansazo).	CSC
			MESS B3.4.5. Investiga e analiza os datos estatísticos e as consecuencias asociadas a accidentes provocados por distraccións.	CMCCT
a b h	B3.5. Seguridade viaria en contornos escolares.	B3.5. Coñecer os elementos de seguridade viaria aconsellados para a mobilidade no contorno escolar e nas actividades programadas para o alumnado.	MESS B3.5.1. Identifica as características que definen os contornos escolares no marco da seguridade viaria e valora as medidas de seguridade adoptadas e adoptables no contorno do centro.	CSC CSIEE

	Mobilidade Escolar Sostible e Segura (1º/2º curso da ESO)			
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias
			MESS B3.5.2. Establece un protocolo de normas que regulen as saídas extraescolares do alumnado co fin de garantir a súa seguridade e o seu benestar.	CAA CSIEE
a g h l m	B3.6. Actuación (obrigatoria) en caso de accidente de mobilidade. A conduta PAS (protexer, avisar e socorrer). Cadea de supervivencia.	B3.6. Coñecer normas básicas no protocolo de actuación ante un accidente.	MESS B3.6.1. Realiza simulacros e valora a importancia de atender a tempo e ben en caso de accidente e de estar formados na conduta PAS e na cadea de supervivencia.	CSC CSIEE
a c d	B3.7. Roles de mobilidade do alumnado: peón, ciclista e viaxeiro en transporte privado e colectivo.	B3.7. Recoñecer o rol e os riscos que asumimos cando nos movemos segundo os elementos empregados: a pé, en bicicleta, en transporte privado e colectivo.	MESS B3.7.1. Identifica cales son os modos de desprazamento habituais no seu contorno e indaga sobre as súas circunstancias.	CCL CSC
			MESS B3.7.2. Identifica a pirámide de prioridades que se dá no seu contorno e compáraa con modelos respectuosos coas persoas.	CSC CAA
			MESS B3.7.3. Aмосa comprensión cara ás persoas que se manexan con máis dificultade no espazo público.	CSC
			MESS B3.7.4. Adapta as técnicas de progresión ou desprazamento aos cambios do medio, priorizando a súa seguridade persoal e colectiva.	CAA
a c d	B3.8. Principios fundamentais que deben seguir os peóns. Seguridade dos peóns. Principio da integridade física. Desenvolvemento de actitudes, valores e competencias como peón. Dereitos e deberes no tránsito.	B3.8. Saber cuestións básicas de tránsito seguro para os peóns, os seus deberes e dereitos e poñer en práctica condutas seguras nos desprazamentos escolares.	MESS B3.8.1. Analiza os riscos en distintos espazos e vías polas que se move e busca a súa seguridade e o seu benestar.	CAA CSC
a m	B3.9. Vantaxes de ir camiñando á escola e a lugares accesibles. Relación entre esta práctica e a saúde.	B3.9. Identificar os modos sustentables dos desprazamentos, entre eles camiñar e asocialos coa calidade de vida e a saúde.	MESS B3.9.1. Relaciona hábitos saudables como camiñar coa calidade de vida.	CAA CSC

	Mobilidade Escolar Sostible e Segura (1º/2º curso da ESO)			
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias
			MESS B3.9.2. Relaciona hábitos non saudables como o sedentarismo e o consumo de tabaco e de bebidas alcohólicas cos problemas de mobilidade.	CAA CSC
a c d	B3.10. Principios fundamentais que deben seguir os ciclistas. Normativa para ciclistas: dereitos e deberes. Seguridade dos ciclistas: o casco. Elementos de seguridade na bicicleta. Desenvolvemento de actitudes, valores e competencias como ciclista.	B3.10. Coñecer normas básicas para o uso seguro da bicicleta no espazo público.	MESS B3.10.1. Coñece os dereitos que ten cando se move en bicicleta e as condutas e hábitos recomendables.	CAA CSC
			MESS B3.10.2. Realiza simulacións para exemplificar as manobras que se deben utilizar nos desprazamentos en bicicleta.	CAA CSC
a m	B3.11. Vantaxes de ir en bicicleta á escola e a outros lugares accesibles, para a saúde e para o ambiente. Outros medios de transporte escolar (patíns e patinetes).	B3.11. Saber as vantaxes que nos ofrece o uso da bicicleta, a nivel de saúde persoal e ambiental.	MESS B3.11.1. Valora os beneficios de usar a bicicleta como medio de desprazamento.	CAA CSC
a	B3.12. Tipos de medios de transporte públicos e privados. Localización e accesibilidade.	B3.12. Recoñecer os tipos de transporte e valorar a importancia dos medios de transporte públicos para a mobilidade.	MESS B3.12.1. Reflexiona sobre os medios de transporte existentes e as súas vantaxes e inconvenientes respecto da seguridade e sustentabilidade.	CCL CSC
a e g h	B3.13. Principios fundamentais que deben seguir os/as viaxeiros/as. Normativa para quen viaxa en transportes públicos e privados: dereitos e deberes. Seguridade das persoas que viaxan segundo o medio de transporte empregado. Desenvolvemento de actitudes, valores e competencias como viaxeiro.	B3.13. Actúa con responsabilidade no exercicio dos seus percorridos cumprindo as medidas de seguridade.	MESS B3.13.1. Xustifica a idoneidade dos principais elementos de seguridade nos medios de transporte.	CCL CSC
			MESS B3.13.2. Simula ou practica distintas medidas de protección para a realización de traxectos como viaxeiro coa axuda de supostos prácticos colaborativos.	CSIEE CAA

	Mobilidade Escolar Sostible e Segura (1º/2º curso da ESO)			
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias
			MESS B3.13.3. Investiga cales son os puntos fortes e débiles (DAFO) nos desprazamentos que realiza a miúdo como viaxeiro.	CSIEE CAA
a g m	B3.14. Vantaxes e limitacións de uso do transporte público. estimación de tempos, custos económicos e custos sociais (contaminación...).	B3.14. Saber as vantaxes e limitacións que nos ofrece o uso do transporte público respecto da sustentabilidade.	MESS B3.14.1. Valora as vantaxes e limitacións de uso do transporte público e as novas formas de compartir vehículos.	CSC